

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-543-3-15>

**CHARACTERISTICS OF THE GENEALOGICAL STRUCTURE
OF THE HERD OF THE TDV
«MYKHAILIVKA BREEDING PLANT»**

**ХАРАКТЕРИСТИКА ГЕНЕАЛОГІЧНОЇ СТРУКТУРИ СТАДА
ТДВ «ПЛЕМЗАВОД «МИХАЙЛІВКА»**

Kuchkova T. P.

*3rd year Postgraduate Student,
Assistant at the Department of Genetics,
Breeding and Biotechnology of Animals
Sumy National Agrarian University
Sumy, Ukraine*

Кучкова Т. П.

*аспірантка 3 курсу,
асистентка кафедри генетики,
селекції та біотехнології тварин
Сумський національний аграрний
університет
м. Суми, Україна*

Vytyrailo R. O.

*1st year Student at the Faculty
of Biology and Technology
Sumy National Agrarian University
Sumy, Ukraine*

Витирайло Р. О.

*студент 1м курсу біолого-
технологічного факультету
Сумський національний аграрний
університет
м. Суми, Україна*

Vechorka V. V.

*Doctor of Agricultural Sciences,
Professor at the Department of Genetics,
Animal Breeding and Biotechnology
Sumy National Agrarian University
Sumy, Ukraine*

Вечорка В. В.

*доктор сільськогосподарських наук,
професор кафедри генетики, селекції
та біотехнології тварин
Сумський національний аграрний
університет
м. Суми, Україна*

Молочна галузь в Україні – є важливою складовою продовольчої безпеки країни та відіграє значну роль при досягненні однієї із Цілей сталого розвитку, а саме – подолання голоду. Ситуація, яка відбувається наразі в нашій державі, має дуже негативний вплив на обсяги виробництва молочної продукції, адже стрімко скорочується поголів'я худоби внаслідок обстрілів, відбувається руйнація ферм, виробничих приміщень, логістичних шляхів.

Саме тому перед науковцями-селекціонерами постає новий виклик – збереження поголів'я великої рогатої худоби, покращення її продуктивних ознак: збільшення величини надоїв, покращення якісних характеристик молока тощо [1, с. 104]. Все це можливо реалізувати за допомогою збільшення племінних баз та покращення генеалогічної

структури. Як зазначають науковці [3, с. 14], належність до лінії – один із важливих генотипових факторів, який впливає на молочну продуктивність корів. Селекційно-племінна робота дозволяє наступному поколінню збільшувати показники продуктивності великої рогатої худоби завдяки застосуванню відбору, підбору, вирощуванню ремонтного молодняку, використанню бугаїв-поліпшувачів, а також розведенню за лініями. Вважається, що успішним буде розвиток будь-якої молочної породи ВРХ, якщо будуть правильно підібрані та використані плідники, оцінені не лише за якісними показниками нащадків, а й за генотипом генів білків молока [4, с. 61].

Результати власних досліджень. Дослідження генеалогічної структури стада плідників проводили згідно матеріалів первинного обліку в товаристві з додатковою відповідальністю «Племзавод «Михайлівка», в с. Андріївське Сумського району, Сумської області. Використали дані електронної інформаційної бази даних СУМС ОРСЕК за 2024 рік (n=2932).

У дослідному господарстві вирощують велику рогату худобу за різними напрямками продуктивності, а саме: буру (українська бура молочна, лебединська, швіцька), симентальську та українську чорно-рябу молочну. Тварини вирощувалися за однаковими умовами утримання та годівлі.

Згідно проведеного аналізу генеалогічного походження української чорно-рябої породи встановили, що тварини походять від бугаїв-плідників лінії Х.Х. Старбак Тв Тл СА 352790; Ельбруса UA 897; Н.Н.М.Ф. Метта US 1392858 та С.Т. Рокіта СА 252803 (рис. 1).

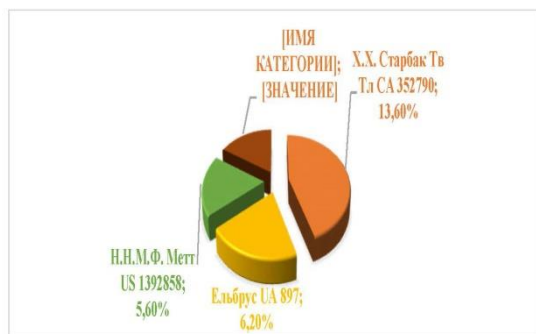

Рис. 1. Генеалогічна структура української чорно-рябої породи стада ТДВ «Племзавод «Михайлівка»

Симентальська порода у стаді даного господарства походить від бугаїв-плідників лінії Постнера DE 917355651 та лінії Perio DE 918174246 (рис. 2).

Рис. 2. Генеалогічна структура симентальської породи стада ТДВ «Племзавод «Михайлівка»

Проаналізувавши дані електронної інформаційної бази даних СУМС ОРСЕК за 2024 рік, нами було встановлено, що генеалогічна структура бурої породи представлена таким чином: найбільшу частку в стаді займають бугаї-плідники лінії В.Г. Елеганта US 148551 – 26,1%; лінії Р.Ф. Пейвен US 136140 – 11,6%; лінії Б.В. Дістінкшна US 159523 – 9,5%; лінії В. Стретча US 143612 – 8,8% (рис. 3).

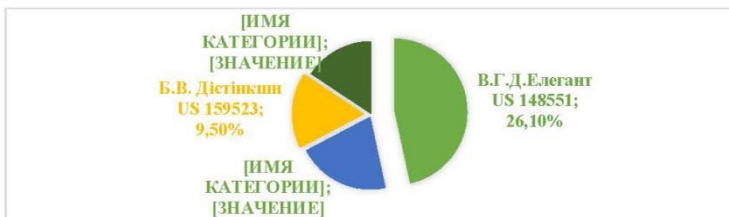

Рис. 3. Генеалогічна структура бурої породи стада ТДВ «Племзавод «Михайлівка»

Географія країн розповсюдження бугаїв-плідників у експериментальному стаді, як бачимо, досить різна: Америка, Німеччина, Швейцарія, Австрія, Україна. Українську селекцію представляють саме бугаї локальної породи – лебединської, серед них найбільшу частку (7,8%) становить лінія Балкон 1799, лінія Бравого – 6,4% та лінія Ельбрус UA 897 – 1%.

Висновки:

1. Дослідили сучасну генеалогічну структуру маточного поголів'я стада ТДВ «Племзавод «Михайлівка».
2. Нами було встановлено, що кожна порода ВРХ у господарстві представлена кращими бугаями-плідниками залежно від лінії та країни походження.
3. У господарстві необхідно впроваджувати розширення генеалогічної структури порід за рахунок використання плідників кращої європейської селекції.

Література:

1. Ладика В. І., Вечорка В. В., Кучкова Т. П., Скляренко Ю. І., Павленко Ю. М. Генеалогічна структура української бурої молочної породи. *Розведення і генетика тварин*. 2023. Випуск 65. С. 90–106.
2. Ладика В. І., Скляренко Ю. І., Павленко Ю. М., Вечорка В. В., Малікова А. І. Сучасна генеалогічна структура плідників швіцької породи, які використовуються в Україні. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Тваринництво»*. 2024. Вип. 2 (57). С. 83–90.
3. Полупан Ю. П., Костенко О. І., Рубан С. Ю., Єфіменко М. Я., Коваленко Г. С., Бірюкова О. Д., Басовський Д. М., Подоба Ю. В. Вітчизняний досвід з підбору бугаїв до маточного поголів'я у молочному скотарстві. Київ : Аграрна наука, 2020. 32 с.
4. Почукалін А. Є., Прийма С. В., Різун О. В. Забезпеченість генетичними ресурсами скотарства України. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Тваринництво»*. 2020. Випуск 1. С. 59–64. <https://doi.org/10.32845/bsnau.lvst.2022.1.9>
5. Скляренко Ю. І. Генезис породного перетворення лебединської худоби з використанням світового генофонду : монографія. Суми : Видавництво «МакДен», 2018. 224 с.